

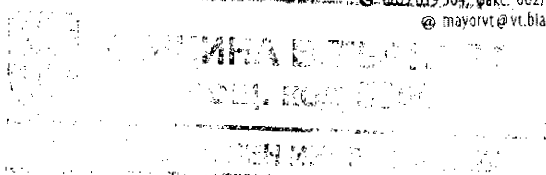
ОБЩИНА **ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

Ел. пощ. „Майка България“ №2, 5000 Велико Търново
Тел.: 062/ 619 304, факс: 062/ 627 997
@ mayorvt@vt.bia-bg.com

VELIKO TURNOVO MUNICIPALITY

Ел. пощ. 2, Maika Bulgaria Sq., 5000 Veliko Turnovo, BULGARIA
Тел.: +359 62 619 304, fax +359 62 627 997
@ mayorvt@vt.bia-bg.com

09-03-2020/30.03.2020г.

ДО
Г-Н ВЕНЦИСЛАВ СПИРДОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

	ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА	
Вх № 342 / 31.03.20г.	

До: ПК по ЗП С-В.)
ПК по УТД
31.03.20

УВАЖАЕМИ Г-Н СПИРДОНОВ,

Във връзка с изискването на чл.79, ал.5 от Закона за опазване на околната среда, приложено изпращам Ви Отчет за 2019 г. за изпълнение на Програма за опазване на околната среда на територията на Община Велико Търново 2015 – 2020 г. и като неразделни части от нея Регионална програма за управление на отпадъците на регион Велико Търново 2014 – 2020 г. и Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества и управление на качеството на атмосферния въздух в Община Велико Търново 2015-2020 г.

Приложение: Съгласно текста.

С уважение,

ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ISO 9001:2008 Сертификат N Q030304
ISO 14001:2004 Сертификат N 23285
ISO 27001:2005 Сертификат N 23285

uniprofit

ОТЧЕТ
От Кмета на Община Велико Търново
за изпълнение на
Програма за опазване на околната среда на територията
на Община Велико Търново 2015 - 2020 г.
за 2019г.,

и като неразделни части от нея

Регионална програма за управление на отпадъците на регион Велико Търново
2014 – 2020 г. и

Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови
частици в атмосферния въздух за периода
2015-2020 г.

В съответствие с изискванията на чл.79 от Закона за опазване на околната среда, Общинска администрация разработи, а Общински съвет прие с Решение №1347 от 18.12.2014 г. Програма за опазване на околната среда на територията на Община Велико Търново с период на действие 2015 – 2020 г.

Основните аспекти на Програмата за опазване на околната среда на територията на Община Велико Търново са отразени в плана ѝ за действие, който е неразделна част от нея и обхваща следните стратегически цели:

- ✓ Осигуряване на добро качество и достатъчно количество вода за всякакви цели;
- ✓ Подобряване качеството на атмосферния въздух и шумовото замърсяване на населените места;
- ✓ Подобряване управлението на отпадъците и защитата на почвите на територията на Общината;
- ✓ Значително подобряване на чистотата в населените места;
- ✓ Опазване и поддържане на биологичното разнообразие в условията на развиващ се екотуризъм в Община В. Търново;
- ✓ Осигуряване ефективно управление на околната среда и интегриране на екологичната политика за развитие на икономическите сектори в общината;
- ✓ Повишаване на екологичната култура, информираност и участие на гражданите в решаването на екологичните проблеми.

1. Осигуряване на добро качество и достатъчно количество вода за всякакви цели:

Община Велико Търново се отнася към Басейнова дирекция - Дунавски район, гр. Плевен. Реките в общината имат дъждовно - снежен режим на подхранване, с пролетен максимум и есенен минимум. Най-голямата водна артерия в Общината е река Янтра, с притоци река Росица, река Белица, река Дряновска, река Негованка и други. Водосборният басейн на реката е 86 кв.км.

Оценката на актуалното състояние на количеството и качеството на водите, вкл. и на отпадъчните води, своевременно идентифициране на негативните процеси, прогнозиране на тяхното развитие, предотвратяване на вредните последици и определяне на степента на ефективност на осъществяваните мероприятия за използване и опазване на водите се осъществява от Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район. Дейността се осъществява чрез натрупване, обработка и анализ на данни от мониторинг на количеството

и качеството на водите на територията на Дунавски район. В резултат на извършените дейности по мониторинг и оценка на състоянието на водите в Дунавски район за Басейново управление се изготвят Програми за мониторинг.

Основен питеен източник е ХВ "Йовковци", снабдяващ с питейна вода 25 населени места. Язовир "Йовковци", изграден на територията на община Елена по поречието на р. Веселина, е с обем 92 млн.куб.м, а пречиствателната станция за питейни води ПСПВ "Йовковци" е с проектен капацитет 2500 л/сек. ПСПВ е въведена в експлоатация през 1980 г., като е изграден само първият етап с 50% мощност от предвидената. Процента на населението, ползващо вода за питейно-битови нужди от ХВ "Йовковци" е 93.5 %.

На територията на Общината има 18 микро-язовира, карстови изворни пещери и термални води. Характерни за региона са карстовите изворни пещери. Подземните минерални води се използват за пиене и балнеолечение. Термоминерални води има при село Вонеща вода и с. Ресен.

Основните проблеми във водоснабдяването произтичат предимно от силно амортизираните мрежи и съоръжения, в резултат на което загубите на вода достигат до над 50%.

При определяне насоките за развитието на системите на техническата инфраструктура усилията са насочени към преодоляване на изоставането на изграждане и най-вече на канализацията на усвоените територии спрямо реализираното водоснабдяване, както и към бъдещото им синхронно развитие.

През 1982 г. е въведена в експлоатация Пречиствателна станция за отпадъчни води ПСОВ "Велико Търново" (местонахождение – местност "Дервеня"). ПСОВ работи по технологична схема за биологично пречистване по метода "продължителна аерация" на постъпващите отпадъчни води, като обслужва около 60 хил. души население, промишлени предприятия и фирми в града. Въведена е в експлоатация и нова технологична схема за пречистване с анаеробна стабилизация и механично обезводняване на утайките, което дава възможност за механично и биологично пречистване на цялото постъпващо водно количество от 700 л/сек.

В голямата си част населените места на Община Велико Търново са водоснабдени изцяло или частично. Слаба страна в тази насока е липсата на канализация и пречиствателни съоръжения за битови отпадни води. В големите населени места частично е изградена само отводнителна мрежа за повърхностни води. Тенденцията съобразно финансовите възможности на общината е за постепенно проектиране и реализиране на канализационни мрежи в населените места където такава липсва.

1.1. Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода за жителите на Община В. Търново:

Приключено е изпълнението на строеж: „**Основен ремонт на съществуваща водопроводна мрежа по ул. Независимост, ул. Стефан Стамболов, ул. Генерал Гурко, ул. Колю Фичето, ул. 10-ти февруари, ул. Пролет, ул. Митрополит Панарет Рашев, ул. Велчо Джамджията, ул. Александър Добринов, ул. Ефрем Попхристов, ул. Крайбрежна, ул. Максим Райкович, ул. Тунел, ул. Иван Вазов, ул. Читалищна, ул. Йордан Инджето, ул. Христо Ив. Войводата, ул. Михаил Кефалов, ул. Петър Богданов, ул. Шейново, ул. Киро Тулешков, ул. 8 – ма дружина, ул. Цани Гинчев, ул. Силвестър Пенев, ул. Георги Сава Раковски, ул. Георги Мамарчев, ул. Поп Матей**

Преображенски, пл. Самоводски пазар, ул. Възстаническа, ул. Капитан Дядо Никола, ул. Драгоман, ул. Медникарска, ул. Кирил и Методий, ул. Поборническа, ул. П.Р. Славейков, гр. Велико Търново“. Строежът е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване №ДК-07-ВТ-74/26.11.2019г., издадено от Началника на Регионална дирекция за национален строителен контрол/РДНСК/Велико Търново. **Общата дължина на подменената водопроводна мрежа е 7 907 м.** Изработен е инвестиционен проект по част „ВиК“ за останалата част от уличната водопроводна мрежа в Старата градска част на гр. Велико Търново.

ВиК мрежи и съоръжения , изпълнени от външни инвеститори и предадени на Община Велико Търново:

1. “Уличен водопровод“ в улица с ОК-ОК 231-230-27-28-29-30-31, Западна промишлена зона, по регулационния план на гр. Велико Търново, Община Велико Търново с дължина 212м, диаметър РЕ-НД ф225мм;
2. “Уличен водопровод за „Авторемонтна работилница и пункт за технически прегледи“ в ПИ 10447.17.8 по Кадастралната карта и Кадастралния регистър на гр. Велико Търново“ с дължина 160м, диаметър РЕ-НД ф110мм;
3. “Част от подземен канализационен колектор, находящ се в УПИ ХХ, кв.336 по регулационния план на гр. Велико Търново, Община Велико Търново” с дължина 15,75м, диаметър DN800мм HDPE;

Инвестиции направени от ВиК „Йовковци“ ООД, гр.Велико Търново:

1. Канализация по ул. "Генерал Гурко" № 31 - № 41, гр.В.Търново (ОК 1124 - ОК 1128), гофр. РЕф250 - 54м.л.
2. Канализация по ул. "10-ти февруари", гр.В.Търново(ОК 1138 - ОК 1140), гофр. РЕф250 - 60м.л.
3. Канализация по ул. "Петко Р. Славейков", гр.В.Търново(ОК 1080 - ОК 864) гофр. РЕф250 - 66м.л.
4. Водопровод над почивна станция "Велиста" с. Вонеща вода, РЕНД ф140 -25м.л.
5. Канализация по ул. "Сан Стефано", западна промишлена зона, гр. В.Търново, гофр. РЕф315 - 66м.л.
6. Канализация по бул. "Никола Габровски" № 76,гр. В.Търново (ОК 105 - ОК 105а), гофр. РЕф200 - 18м.л.
7. Водопровод по ул. "Драган Цончев", гр.В.Търново(ОК 8504 - ОК 8603), РЕНДф90 - 99м.л.
8. Водопровод по ул. "Първи май" № 1, гр.Килифарево, РЕНДф63 - 16м.л.
9. Водопровод от НР към къщите - начало село, с.Райковци, РЕНДф32 - 170м.л.
10. Канализация по ул. "Сергей Румянцев" № 13 - № 15, гр. В.Търново (ОК 51 - ОК 50), гофр. РЕф250 - 12м.л.

1.2. Подобряване на мониторинга и контрола върху състоянието на водите:

Постоянен мониторинг за определяне на имисионното състояние на водите се осъществява от РИОСВ - В. Търново и се публикува на страницата на РИОСВ <https://www.riosvt.org/reports/>

1.3. Изграждане или доизграждане и рехабилитиране на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води в населените места на територията на Общината:

Проектът за канализация и външен канализационен колектор в с. Беляковец, общ. В. Търново е съгласуван с всички необходими експлоатационни дружества и институции и за него се изготвя Доклад за оценка на съответствието с основните изисквания към строежите по чл. 142, ал. 4, ал. 5 и ал. 9 от ЗУТ. След изготвяне на Доклада, за обекта ще бъде издадено Разрешение за строеж. Проектът предвижда битова канализация с дължина 11 702 м, дъждовна канализация с дължина 978 м и външен канализационен колектор с дължина 2 786 м.

2. Подобряване качеството на атмосферния въздух и шумовото замърсяване в населените места:

Съгласно Заповед РД-969/21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, територията на Община Велико Търново е включена в списъка на районите за оценка и управление на КАВ на територията на Република България като зона/териториална единица в която се констатира замърсяването на атмосферния въздух с фини прахови частици. Данни за превишаване на установените норми са регистрирани от един стационарен пункт от Националната мрежа за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, с код ВГ 0020А-VТ1.

Разработената „Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух за периода 2015 – 2020 г.“ е приета с решение № 585 от 30.03.2017 г. на Великотърновски общински съвет.

Програмата е изготвена в съответствие с изискванията, поставени в чл.27, ал.1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух и Наредба №12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух на МОСВ и МЗ.

Програмата е с обхват на замърсителя фини прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}), като времеви обхват на програмата е за периода 2015 – 2020 година.

Основната цел на програмата е намаляване нивата на замърсителите на въздуха на територията на община Велико Търново и достигане на нормите за ФПЧ₁₀ в периода 2015-2020 г., намаляване на здравния риск, контрол на мероприятията за намаляване замърсяването от опесъчаването и хигиенизирането, битовото отопление, транспорта и строителните дейности, формулиране на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух. Като неразделна част от програмата е разработен и план за действие съгласно чл. 27 ЗЧАВ, указващ мерките, които трябва да бъдат предприети в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, с оглед намаляването на риска и ограничаване продължителността на превишаване на установените норми, включително и при неблагоприятни метеорологични условия.

Като неразделна част от настоящия отчет на Програмата за периода 01.01.2019 – 31.12.2019 г. се явява приложения 1 – отчет на изпълнените мерки и действия, заложи в плана за действие към програмата.

Наблюдението върху качеството на атмосферния въздух и превишението на нормите за ФПЧ₁₀ в района на гр.Велико Търново се осъществява от един стационарен пункт от

Националната мрежа за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, с код BG 0020A-VT1, част от РОУКАВ „Северен“ с код BG0004. Същия е разположен в сградата на РИОСВ – В. Търново.

В пункта се извършват непрекъснати замервания на следните замърсители: PM_{10} , $PM_{2.5}$ бензен, а от месец юли 2019 г. се извършва пробонабиране и анализ за съдържанието на олово (Pb), кадмий (Cd), арсен (As) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) във фракцията $ФПЧ_{10}$, като контролът на ПАВ включва определяне на съдържанието на бензо(а)пирен.

Районът основно попада под въздействието на промишленото предприятие „Топлофикация ВТ“ АД, също така е разположен и в непосредствена близост до главен път София – Варна. Допълнително влияние оказва и комунално-битовата дейност на жителите в кварталите, разположени в близост до пункта, основно през зимния период – битово отопление на населението с твърди горива. Така може да се каже, че значима част от емисиите на $ФПЧ$ са в резултат от съвкупността на изброените по-горе фактори.

Анализът на обобщените данни от пункта за мониторинг качеството на атмосферния въздух за 2019 г. показва следното:

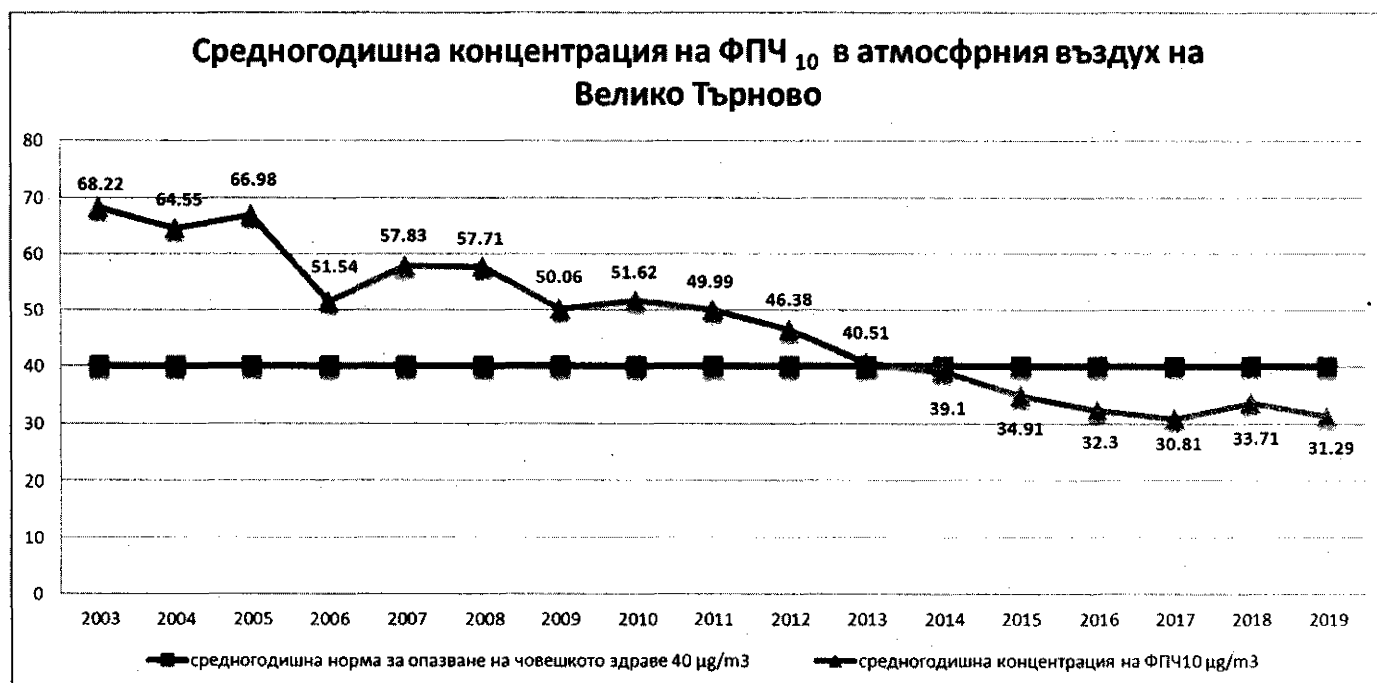
Фини прахови частици $ФПЧ_{10}$

Мониторинга на $ФПЧ_{10}$ се осъществява от пункт, разположен в сградата на РИОСВ /ръчно пробонабиране/, в непосредствена близост до улица с интензивно движение.

От общо 338 регистрирани средноденонощни стойности на $ФПЧ_{10}$, 37 превишават допустимата средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве - $50 \mu g/m^3$, което е с 11 по-малко в сравнение с 2018 г.

Месец	Средномесечна концентрация [$\mu g/m^3$]		Брой на превишения	
	2018	2019	2018	2019
Януари	42.72	39.28	9	7
Февруари	30.95	44.78	1	9
Март	38.93	36.02	9	2
Април	31.88	29.14	1	1
Май	24.62	21.09	0	0
Юни	21.38	22.35	0	0
Юли	22.69	23.65	0	0
Август	30.37	23.71	0	0
Септември	32.12	32.25	2	3
Октомври	41.58	38.96	7	5
Ноември	33.35	23.93	4	0
Декември	53.95	40.26	15	10
Средна концентрация	33.71	31.29	48	37
Норма по Наредба №12/2010 г.	40.00		35	

Средногодишната концентрация на ФПЧ 10 е $31.29 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и не превишава средногодишната норма за опазване на човешкото здраве ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). На следващата диаграма са показани стойностите на SGK на ФПЧ 10 за периода 2003 – 2019 г. Като от 2014 г. не се наблюдават превишение на стойностите на SGK на ФПЧ 10.

Причини: Източник на замърсяването на въздуха с фини прахови частици с доминираща роля е на битовото отопление с твърди горива през студеното полугодие, както и емисиите от „Топлофикация ВТ“ АД, (90 % от дните с превишения на нормите са регистрирани през отоплителния сезон), като не се подценява и приносът на автомобилния транспорт и промишлеността; предвидено е да се поддържа интензивното почистване и миене на всички основни улици и през 2020 г.

Извод: **Замърсяването с фини прахови частици продължава да бъде основен проблем за КАВ в община Велико Търново.** За разрешаването му се търси прилагане на финансови и законодателни мерки на национално ниво за битовото отопление на гражданите през студените месеци, с приоритет за използване на централно топлоснабдяване, природен газ и еко-пелети за сметка на въглища и дърва; на общинско ниво и през 2020 г. ще продължи прилагането и изпълнението в пълна степен на заложените мерки в Плана за действие към Програмата за подобряване на КАВ, което ще гарантира спазване на допустимите норми и предотвратяване на по-нататъшно замърсяване. В същото време като извод се налага и безспорния факт, че фоновото ниво на замърсителя бележи намаление спрямо предходната година, видно от представената диаграма.

Фини прахови частици ФПЧ_{2.5}

През 2019 г. са извършени 301 измервания на ФПЧ_{2.5}. Средногодишната концентрация е $21.84 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и не превишава средногодишната норма от $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Бензен

През 2019 г. са извършени 184 измервания на бензен. Като измерената средногодишна концентрация не превишава средногодишната норма за опазване на човешкото здраве (5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

От м. октомври 2019 г. в изпълнение на условие от издадено Комплексно разрешително на „Кроношпан България“ ЕООД, гр. Бургас площадка Велико Търново, за почна да функционира Автоматичен пункт за мониторинг на КАВ, като данните от пункта са публично достъпни на страницата на РИОСВ – В. Търново на следния линк: <https://www.riosvt.org/air/spravka-kronoshpan/>. В пункта се извършват замервания на ФПЧ 10 и формалдехид.

Също така в изпълнение на проект „Българските общини работят заедно за подобряване качеството на атмосферния въздух“ по програма LIFE, предстои закупуване и монтиране на две автоматични мониторингови станции , които ще следят и предоставят на гражданите информацията за качеството на въздуха в реално време чрез сайта на Община Велико Търново.

Община Велико Търново ежегодно докладва изпълнението на мерките, заложи в Програмата за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух за периода 2015-2020 г., пред РИОСВ – В. Търново, които от своя страна извършват докладване пред Европейската комисия.

Проблемът със замърсяването на атмосферния въздух в гр. Велико Търново с прах и ФПЧ е актуален поради това, че голяма част от населението използва твърдо гориво (дърва и въглища) за отопление по икономически съображения. От данните се вижда, че превишения на нормите се наблюдава основни пред отоплителния период.

Друг фактор, допринасящ за замърсяване на въздуха е запрашването (вторичен унос), като резултат от обработката на пътната инфраструктура с инертни материали през зимния период. В тази връзка, след приключване на дейностите по зимно поддържане се извършва почистване от пясък и измиване на уличната мрежа в града.

Също така, върху качеството на атмосферния въздух оказва влияние и промишленото замърсяване. Контрола върху замърсителите от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии се осъществява от Регионалната инспекция по околна среда и водите – В. Търново.

През 2019 г. е извършен мониторинг и е изготвена оценка от РЗИ – Велико Търново на шумовото натоварване в гр. В. Търново, причинено от основния източник на шум в урбанизирана среда – автомобилният транспорт.

Броят на пунктовете, тяхното разположение и разпределение са определени, съгласно Методика за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива, утвърдена от Министъра на здравеопазването, влязла в сила през 2007 г. Броят на пунктовете за наблюдение през 2019 г. в гр. В. Търново са 18 бр.

Съгласно предоставена информация от РЗИ – Велико Търново, мониторингът на шума през 2019 година показва, че от проведените 90 измервания на уличен шум, 62 (68.86%) са със стойности над нормите. От тях: 42 измервания в пунктове, разположени в територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик при еквивалентно ниво на шума 60 дБ(А), 2 измервания в пунктове с промишлени източници на

шум при еквивалентно ниво на шума 70 дБ(А) и 18 измервания в територии, подлежащи на усилен шумозащита (9 в жилищни зони и територии при еквивалентно ниво на шума от 55 дБ(А) и 9 в зони за обществен и индивидуален отдих, зони за лечебни заведения и санаториуми, зони за научно-изследователска и учебна дейност при еквивалентно ниво на шума 45 дБ(А).

В сравнение с 2018 г., обобщеният анализ на резултатите от измерванията на шума през 2019 г. показва следното:

- ✓ Осредненото еквивалентно ниво на шума за гр. В. Търново се запазва почти същото (66,11 дБ(А) за 2018 г. и 65.23 дБ(А) за 2019 г.)
- ✓ Във всички пунктове, разположени на територии, подлежащи на усилен шумозащита с изключение на един пункт са регистрирани еквивалентни нива на шума над нормативно определените стойности от 45 дБ(А) и 55 дБ(А)
- ✓ Измерените еквивалентни нива на шума в наблюдаваните пунктове, разположени на територии с промишлени източници на шум, не надвишават граничните стойности на нивата на шума.
- ✓ В три от наблюдаваните пунктове стойностите на еквивалентните нива на шума се увеличават с 1 – 5 дБ(А), а в 8 от пунктовете намаляват с 1-6 дБ(А).
- ✓ Интензивността на автомобилното движение нараства – от 714 МПС/час за 2018 г. на 793 МПС/час за 2019 г.

Въпреки предприетите мерки за оптимизиране на акустичната обстановка и през 2019 г. продължава неблагоприятната тенденция на измерени наднормени еквивалентни нива на шума на територии, подлежащи на усилен шумозащита и на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик.

2.1. Свеждане и поддържане нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната:

Във връзка с изискването на чл.27 от Закон за чистотата на атмосферния въздух е разработена *Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух за периода 2015-2020 г.* и е извършена моделна оценка чрез дисперсионно моделиране на замърсяването на атмосферния въздух по показател ФПЧ10.

Целта на Програмата за намаляване нивата на емисиите и за достигане на установените норми за вредни вещества на територията на гр. Велико Търново е да се предприемат мерки за достигане на установените норми и намаляване нивата на ФПЧ10 на територията на гр. В. Търново до нормативно определените нива, с което да се осигури екологичен комфорт на населението. Основните мерки, които са заложи в Програмата имат комплексен характер и не могат да бъдат кратковременни. Същите са ориентирани към групите източници, които имат най-голям принос за замърсяване с ФПЧ10.

С цел подобряване на качеството на атмосферния въздух и акустичната обстановка на територията на общината, през 2019 г. са осъществени редица дейности, по-важните от които са: реконструкция на уличната мрежа, провеждане на озеленителни и залесителни мероприятия, разширение на газоразпределителната мрежа и включване на нови обекти към захранване с природен газ.

За актуализация на общинската програма и планиране на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух, които да доведат до постигане на определените норми

за КАВ, община Велико Търново изпълнява проект по Приоритетна ос 5 на ОП „Околна среда 2014-2020 г. – „Актуализация на Програмата за намавяване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух в община Велико Търново.

Също така, община Велико Търново е асоцииран бенефициент по Интегриран проект „Българските община работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ по програма LIFE+. Проектът стартира през октомври 2018г. и ще се реализира за срок от 6 год., като изпълнението е разделено на три етапа: Подготовка, Демонстрация и Изпълнение. Целта на проекта включва подобряване качеството на въздуха в градовете участници в проекта, намаляване на броят на дните с превишение на нормата за фини прахови частици над допустимата, проектиране демонстриране и внедряване на схема за преход към алтернативни форми на битово отопление в градовете от ИП, промени в нормативната уредба на национално, регионално и местно ниво, които използват устойчивост на процесите на подобряване на КАВ.

Проектът е изключително полезен за град като Велико Търново, тъй като битовото отопление на твърдо гориво има голям принос към замърсяването на въздуха. Конкретно за старопрестолния град, инвестиционното намерение предвижда смяна на старите печки на близо 500 домакинства и монтиране на две автоматични мониторингови станции, които ще следят и предоставят на гражданите информацията за качеството на въздуха в реално време чрез сайта на Община Велико Търново.

През 2019 г. се проведе социологическо проучване на нагласите на населението и бяха определени райони и зони, в които има съсредоточаване на домакинства, използващи твърдо гориво за отопление и съответно, бяха определени районите, за които ще се приложи „Схема за преход към алтернативни форми за отопление“. През м. януари 2020 стартира фаза 2 от проекта – пилотна фаза. Ако процедурите вървят без обжалвания, пилотната подмяна на 70 стари отоплителни уреди може да започне още преди следващия отоплителен сезон.

Очакваните резултати са в няколко насоки: подобряване на качеството на атмосферния въздух чрез ограничаване на твърдото гориво, като форма на битово отопление; повишаване на качеството на живот; повишаване на привлекателността на градовете и за местните жители, за бизнеса, за туристите.

Община Велико Търново разработва и друг проект в сферата на чистотата на въздуха, който ще позволи на още домакинства да подменят своите стари отоплителни уреди, или да им поставят съвременни филтри.

2.2. Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа:

През 2019 г. са извършвани текущи ремонти за подобряване на експлоатационното състояние на улична мрежа на гр. Велико Търново, като част от дейностите включват текущи ремонти на пътните и улични настилки, подобряване на уличното отводняване - ремонт на дъждоприемни шахти и улични оттоци, направа на пътна хоризонтална маркировка (напречна маркировка, пешеходни пътеки, забранени площи за паркиране, острови, стоп линии и др., както и направа на надлъжна маркировка (осови линии, стрелки и др.), поставяне на нови или подмяна на увредени пътни знаци, ремонт и монтиране на

нови пешеходни предпазни парапети, ремонти на тротоарни настилки, ремонти на стъпала и стълбищни улици, поддръжка на светофарните уредби в града и др.

След приключване на зимния сезон 2018 г.- 2019 г., в периода от месец март до м. юни 2019 год. са изкърпени близо 16 950 м² от уличните асфалтови настилки в град Велико Търново, с което се подобри тяхното експлоатационно състояние.

Извърши се почистване и ремонт на дъждоприемни шахти (ДШ) и ремонт на 5 броя улични отоци и направа на 3 бр. нови дъждо-приемни шахти.

През 2019 г. се извършиха ремонти на 910 м² тротоарни настилки и на 4 бр. стълбищни улици:

2.3. Увеличаване на поддържаните зелени площи в населените места:

Изготвената картотека на дълготрайната дървесна растителност е достъпна на интернет страницата на Общината, информацията регулярно се актуализира и разширява.

Извършва се постоянен контрол върху всички дейности, свързани с почистване на обществени територии, сметоизвозване, озеленяване, овладяване на популацията на безстопанствени кучета, детски площадки и охрана.

През 2019 г. на територията на гр. В. Търново са засадени 599 броя дървесна растителност и 52485 бр. едногодишни и многогодишни цветя

Също така, по проект „Моята градинка“ са засадени още 1200 бр. цветя и храсти (туя, винка, лигуструм, хибискус, хортензия, вайгела, люляк и др.) и 13 дръвчета.

3. Подобряване управлението на отпадъците и защитата на почвите в населените места:

На основание чл.52, ал.6 от Закон за управление на отпадъците е изготвена Регионална програма за управление на отпадъците за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица, с период на действие 2014 – 2020 г.

В Програмата са отразени всички мерки и действия касаещи управлението на отпадъците и подобряването на екологичната обстановка в населените места. С оглед прилагане на необходимите мерки по управление на отпадъците на регионално ниво, програмата е насочена основно към:

- ✓ Предприемане на мерки за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;
- ✓ Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;
- ✓ Подобряване на организацията по разделяне, временно съхраняване, събиране и транспортиране на отпадъците;
- ✓ Прилагане на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците – изграждане и експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците на регион Велико Търново;
- ✓ Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;
- ✓ Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта;
- ✓ Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците;
- ✓ Укрепване на административния капацитет на администрацията, отговорна за управлението на отпадъците в общината;

✓ Увеличаване на инвестициите и прилагане на принципите „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“ при интегрирано управление на отпадъците;

✓ Повишаване участието на обществеността при управление на дейностите по отпадъците в общината;

✓ Развитие на устойчиви системи за управление на специфични потоци отпадъци.

3.1. Оптимизация на организираната общинска система за събиране и транспортиране на ТБО:

Ежегодно се извършва поддръжка и оптимизация на създадената система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

През 2019 г. в гр. Велико Търново са подменени и поставени допълнително 63 броя контейнери тип „бобър“ и 78 броя поцинковани кофи. С цел да се избегне „час пик“ е извършена оптимизация на графика за обслужване на контейнерите, предимно в централната градска част.

В населените места от общината, по предварителна заявка от кметовете, своевременно се закупуват и поставят нови съдове за битови отпадъци. Обслужването се осъществява от ОП „Зелени системи“.

Събраните отпадъци се транспортират за последващо третиране до РСУО – Велико Търново, където се сепарират и компостират. Количествата отпадъци от РСУО за 2019 г. са както следва:

Общо постъпили за сепариране смесени битови отпадъци	25810,28
Рециклируеми отпадъчни материали /стъкло, метали, пластмаси, хартия и картон/, отделени от сепариращата инсталация	2521
Модифицирано гориво от отпадъци /RDF/, отделено от сепарираща инсталация	3098.74
Биоразградими отпадъци, отделени от сепариращата инсталация	11011.9
Постъпили за депониране след отсортиране на смесени битови отпадъци	9178.64
Постъпили за депониране отпадъци от външни фирми	1101.84
Общо постъпили за депониране отпадъци в клетка 1	10280.48
Общо постъпили зелени отпадъци за компостиране	1095.34

3.2. Поетапно закриване на всички действащи сметища на територията на Общината:

През 2017 г. е подадено заявление до ПУДООС за финансиране на дейностите по инвестиционния проект за закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци в с. Шереметя, чиято експлоатация е спряна със Заповед №474/11.08.2016 г. на Директора на РИОСВ – В. Търново. През месец март 2019 г., ПУДООС съгласува представения проект на тръжна документация и през м. април, на заседание на УС на ПУДООС е взето решение за отпускане на БФП за реализация на проекта.

В момента се провежда процедура за избор на изпълнител по реда на ЗОП и предстои сключване на договор за възлагане.

През 2019 г. са констатирани и почистени 68 новообразувани нерегламентирани сметища върху общинска територия на обща площ от 50 дка.

3.3. Поетапно включване на населените места в системата за разделно събиране на отпадъци и въвеждане на системи за компостиране:

Община Велико Търново има сключен договор с „Екопак България“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки, като освен в гр. В. Търново, системата е въведена и функционира в още 7 населени места на територията на Общината: гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Ресен, с. Самоводене, с. Шереметя, с. Малък Чифлик и с. Арбанаси. Разположени са 486 броя цветни контейнери, като разделно събраните отпадъци от тях се транспортират на сортировъчна площадка, след което се извършва тяхното оползотворяване или депониране. Цветните контейнери са тип „иглу“, които са по-ефективни при ограничаване изхвърлянето на битови и строителни отпадъци в тях, както и ограничаване на замърсяването извън контейнерите.

Основните затруднения за доброто функциониране на системата, са липсата на навици сред населението и съществуването на изкупвателни пунктове за отпадъци от опаковки.

Разпределението на контейнерите по населени места е следното:

гр. Велико Търново – 118, сини, 118 жълти и 111 зелени контейнери; гр. Дебелец – 13 сини, 13 жълти и 12 зелени контейнери; гр. Килифарево – 9 точки; с. Арбанаси – 4 т.; с. Ресен – 8 т.; с. Самоводене – 6 т.; с. Шереметя – 1 т.

През 2019г. отчета от организацията по оползотворяване е както следва:

	Придобити отпадъци бруто /тон/	Количество отсортирани отпадъци /тон/
Сини контейнери	39,75	31,59
Жълти контейнери	37,81	12,40
Зелени контейнери	76,18	76,18

Община Велико Търново изпълнява изискванията на екологичното законодателство, като организира дейности по разделно събиране на масово разпространени отпадъци каквито са: излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА); излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и излезли от употреба гуми (ИУГ) През 2019 г. са събрани:

- ✓ НУБА – 99.6 кг
- ✓ ИУЕЕО - 2020 кг
- ✓ ИУГ - 7090 кг

По проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново“ в големите населени места на територията на Общината е изградена система за разделно събиране на зелени отпадъци, от които се получава компост.

През 2019 г. са поставени контейнери за разделно събиране на следните видове отпадъци: за дървесни отпадъци - 3 бр. контейнери и за текстилни отпадъци и обувки от домакинствата – 5 бр. контейнери. Събраните количества са както следва:

Текстилни – 13.170 тона; дървесни отпадъци – 57.860 тона.

От 16 декември общината има сключен договор с фирма за изграждане на система за събиране на едрогабаритни отпадъци, като предстои разполагането на специализираните контейнери.

На територията на община Велико Търново са разположени 109 броя кафяви контейнери за биоразградими отпадъци и 152 броя зелени контейнери за събиране на зелени отпадъци. Контейнерите се обслужват по график от ОП „Зелени системи“ с 2 бр. специализирани камиони. Кафявите контейнери и един от сметосъбиращите автомобили са закупени със средства, освободени по реда на Наредба №7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, във връзка с подобряване на системата за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци. Разделно събраните отпадъци от зелените и кафявите контейнери, както и зелените отпадъци от поддръжката на паркове градини и обществени територии от гр. Велико Търново, се извозват до Регионалната система за управление на отпадъците, където подлежат на компостиране. Биоразградимите отпадъци образувани от почистването и поддържането на паркове и междублокови пространства също се събират разделно и се предават за понататъшна обработка в РСУО. През 2018 г. в община В. Търново са събрани 671,82 т зелени отпадъци, които са постъпили за компостиране.

3.4. Изграждане на система за разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата, вкл. едрогабаритните:

В изпълнение на чл.19, ал.3, т.9 от Закон за управление на отпадъците, Община Велико Търново е сключила договор с „БалБок Инженеринг“ АД за организиране на мобилни събирателни пунктове за приемане за последващо третиране на опасни битови отпадъци от домакинствата. През 2019 г. са проведени 3 кампании в гр. В. Търново, като общото количество събрани опасни отпадъци от домакинствата е 713.23 кг.

В изпълнение на чл.19, ал.3, т.11 от Закон за управление на отпадъците Община Велико Търново е сключила договор с „Еко Феникс“ ЕООД за осигуряването на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други. Такава площадка има и на територията на РСУО – Велико Търново.

4. Подобряване на чистотата в населените места:

4.1. Създаване на система за поддържане и контрол на чистотата на населените места с цел повишаване удовлетвореността на гражданите:

Поддържа се система за контрол на чистотата на населените места.

ОП „Зелени системи“ осигурява поддържане чистотата на територии за обществено ползване, като дейностите се извършват по график:

- Ежедневно почистване: на площади, тротоари, спирки на градският транспорт и стълбища в централната градска част и в I зона на гр. В. Търново и в централните части на кварталите на гр. В. Търново.
- Ежеседмично почистване на улици, площади, тротоари и стълбищата от II зона на гр. В. Търново.
- Сезонно почистване
 - измиване на улиците, тротоарите и площадите на гр. В. Търново
 - почистване от пясък, след приключване на дейностите по зимно поддържане.

Дейността по измиване на улици, площади, тротоари и др. започва от 20 април (датата подлежи на промяна в зависимост от метеорологичните условия).

През 2019 г. е извършено двукратно измиване на уличната мрежа в гр. Велико Търново и едно извънредно.

В населените места на общината през 2019 г. е извършено двукратно окосяване на гробищните паркове и окастряне и окосяване на общинската пътна мрежа.

5. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие в условията на развиващ се екотуризъм в Община Велико Търново:

5.1. Опазване и възстановяване на природните екосистеми:

Предотвратяване на свлачищни дейности, почистване и укрепване на речни корита – По отношение на свлачища и предотвратяване на свлачищни процеси, през 2019 г са реализирани следните дейности:

Укрепване на свлачище в гр. Дебелец (над стадиона) на общински път VTR 1010 /I-5/ Дебелец – жп гара Дебелец – Велико Търново, кв. „Чолаковци“ – Велико Търново, ул. Сан Стефано /GAB 3110/. След провеждане на отчуждителни процедури предстои да се извърши анкериране на укрепителната подпорна стена към ската над нея, за цялостно укрепване на свлачищната зона.

По отношение възстановяване на природни екосистеми и защита на населението от бедствия, през 2019 г. е извършено:

Почистени от растителност мокър и сух откос на язовири: Вятра – с. Присово; Тъмни лък – гр. Дебелец; Новите лозя – с. Емен; Акер дере – с. Ново село;

Извършено почистване и премахване на довлечена дървесна растителност на р. Янтра в участъка до Владишки мост;

Извършено почистване и възстановяване на оттока на „Гръцко дере“ – ляв приток на р. Белица в гр. Килифарево;

През 2019 г. продължава провеждането на законовите процедури по реда на Закона за защитените територии на предложение за обявяване на Защитена местност „Средно поречие на река Негованка“ в землищата на с. Ново село и с. Емен. Към настоящия момент все още не е издадена Заповед на Министъра на Околната среда и водите за обявяване на защитената местност, както и режимите за ползване.

През 2019 г. стартира процедура по обявяване на защитена местност „Манастирската стълба“ в землищата на гр. В. Търново, с. Самоводене, общ. В. Търново и с. Първомайци, общ. Г. Оряховица, област Велико Търново.

5.2. Обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси (гори, лечебни растения, ловни видове и рибни ресурси) в границите на Община В. Търново:

През 2019 г. не са издавани разрешителни за ползване на лечебни растения от територии общинска собственост.

През 2019 г. са издадени 56 бр. разрешителни за сеч от Общински горски фонд, добита дървесина в размер на 5503 м³, от които 425 м³ – едра строителна, 140 м³ – средна строителна, 1 м³ – дребна строителна и 4936 м³ – дърва за огрев.

Изпълнение на мерки, заложи в лесоустройствените проекти – Съставен е план за противопожарни мероприятия за 2019 г. и е извършено маркиране на насаждения за сеч като част от мероприятията по стопанисването на горите.

Общата площ на горите е 5632.0 хка, като общия запас с клони е 694 425 плътни м³. Средния запас с клони на 1 ха е 126 м³, средния годишен прираст е 2.88 м³ на 1 хка при средна възраст 46 г. Преобладаващата част от насажденията са смесени издънкови насаждения - 1931.0 хка, нискостъблени - 2138.1 хка, иглолистни култури – 615.3 хка, широколистни високостъблени – 730.4 хка и топови – 109 хка. Горите със защитни функции са 1072.2 хка или 19% от общата площ.

Общото ползване за десетилетието с клони е 144 460 м³, като средно годишното ползване с клони е 14 446 м³. За десетилетието е предвидено да се залесява върху 100.5 ха редуцирана площ.

През 2019 г. не са предвиждани и изпълнявани залесителни мероприятия в Общинския горски фонд, тъй като разрешителните за сеч, които се издават са за отгледни сечи на издънкови гори. При такъв тип сечи, гората се самообновява чрез издънки.

6. Осигуряване ефективно управление на околната среда:

6.1. Подобряване административния капацитет в Община В. Търново, работещ по прилагане на националното екологично законодателство на местно ниво, ангажиран с разработката и управлението на проекти в областта на опазването на околната среда и с привеждането в изпълнение на общински програми и планове с екологична насоченост:

През 2017 г. е разработена нова версия и е извършен преход към новата версия на международен стандарт 14001:2015 – Системи за управление на околната среда. През 2019 г. е проведен вътрешен одит и преглед от ръководството на внедрената Система, като част от интегрираната система за управление.

31.03.2020 г.